Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres PO Box 90801 NL-2509 LV The Hague The Netherlands

Marianne Thyssen
Commissaris
Europese Commissie
B-1049 Brussel
BELGIE

PO Box 90801
2509 LV The Hague
The Netherlands
Parnassusplein 5
The Hague
T +31 (0)70 333 44 44
F +31 (0)70 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Datum 09 JUL 2015
Betreft De Nederlandse opvatting over het Europees arbo acquis

Onze referentie
2015-0000168189

Geachte mevrouw Thyssen,

Gezond en veilig werken is een belangrijk thema. Nu de Europese Commissie binnenkort conclusies gaat verbinden aan de nu lopende evaluatie van het Europese arbo acquis, vind ik dit een passend moment u te informeren over de Nederlandse opvatting. Dit is immers een belangrijk moment met het oog op de toekomstige ontwikkeling van dat arbo acquis. De conclusies ten aanzien van de evaluatie kunnen in hoge mate de toekomstige Europese activiteiten bepalen op het terrein van gezond en veilig werken.

Het door de Commissie ingehuurde onderzoeksbureau COWI maakt in het kader van de evaluatie van het Europees arbo aquis een onderscheid tussen de 'goal-oriented approach' die vooral in de Kaderrichtlijn voorkomt en de 'prescriptive approach' die vooral voorkomt in de specifieke richtlijnen. Het voordeel van de goal-oriented approach is dat dit ruimte laat om concepten of begrippen op nationaal niveau in te vullen, en daarmee meer betrokkenheid te creëren in bedrijven en sectoren. Verder kan bijvoorbeeld worden samengewerkt met nationale (sectorale) sociale partners. De 'prescriptive approach' kan leiden tot veel details waarvan (indien het een wettelijke status heeft) niet vanaf kan worden geweken.

Dit conceptuele onderscheid is een belangrijk punt. Op basis van de Nederlandse ervaringen onderschrijf ik de conclusie dat een verschuiving van een prescriptive naar een meer goal-oriented approach in het Europese arbo acquis gewenst is. In Nederland wordt dit conceptuele onderscheid waar mogelijk al langere tijd toegepast. Ik verwijs in dit verband ook naar een brief hierover die in 2013 aan uw voorganger is gezonden mede namens de Nederlandse sociale partners. Daarbij wordt gewezen op het belang van de inzet van doelregelgeving. De verantwoordelijkheid voor de nadere invulling van doelregelgeving is dan een nationale zaak. In Nederland draagt deze ruimte ertoe bij dat werkgevers en werknemers zich niet beperken tot het bij wet gegeven minimum maar daar ook regelmatig bovenuit gaan. Een aanpassing van het Europese arbo acquis in deze zin zal naar mijn verwachting leiden tot een betere bescherming van de werknemers in de Europese Unie.

Om dit te bereiken is het nodig dat de bijlagen behorende bij de richtlijnen gemoderniseerd en aangepast worden. De bijlagen bevatten vaak gedetailleerde (prescriptieve) regels, maar ook grenswaarden, voorlichting, en soms ook onderwerpen die zich lenen voor een aanpak van normalisatie. De status van de bijlagen bij de richtlijnen is niet voor iedereen duidelijk en het voorlichtende effect is op dit ogenblik beperkt. Een kritische beschouwing, en een opschoning of herinrichting van de bijlagen ligt voor de hand.

Naast de noodzaak van het herzien van de bijlagen in het arbo acquis, ben ik ook van opvatting dat het acquis op een aantal gebieden dient te worden versterkt. Een van de belangrijkste thema's betreft de carcinogenen stoffen. In de Europese lidstaten sterven op dit ogenblik jaarlijks meer dan 100.000 werknemers aan de gevolgen van te hoge blootstelling aan kankerverwekkende stoffen op het werk. Dit is niet acceptabel, en moet dringend omlaag gebracht worden. Over de noodzaak hiervan heeft uw voorganger in 2014 een brief ontvangen van de Duitse, Oostenrijkse, Belgische en Nederlandse ministers van Sociale Zaken. Vanwege het grote belang van dit onderwerp zal het Nederlandse voorzitterschap de bescherming op het werk tegen kankerverwekkende stoffen als een belangrijk thema op de agenda plaatsen. Een belangrijke stap om het beschermingsniveau in Europa te verhogen is door, voor de 50 carcinogenen die het meest op werkplekken voorkomen, Europese grenswaarden vast te stellen. In dat licht heb ik u recent een studie van het RIVM gestuurd met daarin informatie over de meest voorkomende kankerverwekkende stoffen op de werkplek. Ik hoop dat dit u helpt het proces van het tot stand brengen van bindende grenswaarden te versnellen. Dit om zo snel mogelijk ervoor zorgen dat mensen niet onnodig worden blootgesteld aan kankerverwekkende stoffen.
Verder wil ik u in het bijzonder nog wijzen op een specifieke stof, te weten asbest. Zoals u weet brengt deze grote gezondheidsrisico's met zich mee. In Nederland heeft de Gezondheidsraad geconstateerd dat de huidige Europese beschermingsnorm van 100.000 vezels per kubieke meter onvoldoende is. Ik wil u dus oproepen tot het aanscherpen van de Europese normstelling voor blootstelling aan asbest.

Een ander onderwerp waarvoor ik ook expliciet uw aandacht wil vragen betreft werkstress of psychosociale belasting op het werk. Dit is een van de grootste arbeidsrisico's in Europa maar komt nu nog niet expliciet aan de orde in de Europese regelgeving. Conform het uitgangspunt van de goal-oriented approach, pleit ik ervoor om dit onderwerp in de Kaderrichtlijn op te nemen. Daarbij vind ik het van belang dat in de lidstaten zelf kan worden bepaald (al dan niet in overleg met sociale partners) welke maatregelen wenselijk respectievelijk mogelijk zijn. Het is daarbij aan te bevelen om te bevorderen dat best practices tussen landen worden uitgewisseld zodat landen van elkaar kunnen leren, zoals u ook in gang heeft gezet met de 'joint action on mental health at the workplace'.

Tot slot wil ik uw aandacht vragen voor de snelheid van het proces van besluitvorming binnen Europa. Ik heb er begrip voor dat processen zorgvuldig moeten verlopen. Tegelijkertijd vergen ernstige situaties zoals hier genoemd met betrekking tot de blootstelling aan carcinogenen stoffen en nieuwe ontwikkelingen om flexibiliteit en snelheid.
Zo wordt in Europa al meer dan een decennium gesproken over de richtlijn Beeldschermen met de verouderde details in de bijlagen. Indien de regels strikt zouden worden gevolgd dan werden er nu noch tablets noch laptops gebruikt door

werknemers. Bestaande regels moeten serieus genomen (kunnen) worden; en wanneer zij geen nut meer hebben moeten zij zo snel mogelijk uit de regelgeving worden verwijderd.

Ik hoop dat u zich wilt inzetten voor de punten die hier genoemd zijn. Op die manier kunnen we in Europa nog beter werken aan een gezonde en veilige werkomstandigheden.

Datum
09 JUL 2015
Onze referentie
2015-0000168189

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher